

גמ

מעלת האילן שצומח תמיד ובאופן שנושא פירות

חמשה עשר בשבט הוא יום טוב בישראל — אין אומרים בו תחנון ונוסף על זה מנהג ישראל לאכול בו פירות האילן וכי'.

וכידוע, הנה אחד הביאורים בזה הוא — מיסוד על הכתוב "כי האדם עץ השדה", וכמובן מדברי הגמרא על פסוק זה, שהכוונה היא להשוות את איש ישראל (תלמיד חכם) ל"עץ השדה".⁴

וצריך להבין: לכאורה אין אפשר לתאר את מעלת האדם — מין *Why praise man, אדם, as אילן?*

המדובר, בכך שיש לו תכונות ד"עץ השדה" — "צומח"?
ואף על פי שאמנם יש באדם, את תכונת הצומח (וכפרט בצמיחת השערות והצפרניים כו'), הרי ישנה מעלה נעלית הרבה יותר — ענין ה"ח" וה"מדבר". ועוד ועיקר: הרי לא צומח (שבו) באה לידי ביטוי מעלת האדם (מדבר). ואם כן, איך אפשר לומר "האדם עץ השדה"?

ויש לומר הביאור כזה:

כיון ש"כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא דבר אחד לבטלה",⁵ ו"לא בראו אלא לכבודו",⁶ בהכרח לומר אשר ככל בריאה שבעולם, כולל חלק הצומח, ישנה מעלה ושלימות שאינה בשאר חלקי הבריאה, כולל מין המדבר (מצד עצמם), וממעלה ושלימות זו צריכים כולם לקבל וללמוד.

(1) ראה אנציקלופדי תלמודית בערך. רש"י. ראה לק"ש חכ"ד ע' 115 הובנסמן שם.
(2) שופטים כ, יט.
(3) תענית ז, א.
(4) ראה כהבא לקמן באורכה לק"ש ח"ד
ע' 1115 ואילך. חכ"ד שם ואילך.
(5) ראה תו"א בראשית ד"ה להבין הטעם שנשתנה כו' (ג, ד ואילך). ועוד.
(6) שבת עז, ב.
(7) אבות פ"ר מ"א.

Everything in the world has an aspect of mitzvot within it

HEALTHY DISSATISFACTION

Yitzhak Rabin, the late Prime Minister of Israel, was in a *Yeshiva* with the Rebbe. "How are you?" the Rebbe asked him worriedly. "I can't complain," Prime Minister Rabin responded. "Life is good."

The Rebbe replied, "It's true that our sages teach, 'Who is rich?' One who is satisfied with what he has,' but this applies only to material wealth."

"When it comes to spiritual matters, however, one must never be content with one's current state. No matter how much one has achieved, he must strive for more tomorrow."

*Material discontent is a step
Spiritual discontent is a virtue.*

מין הצומח — גדל תמיד

הנה, אחת ממעלות מין הצומח⁸ (לגבי שאר המינים, דומם, חי ומדבר) היא כשמו — "צומח", היינו שהינו צומח וגדל תמיד, כל משך זמן קיומו [על דרך מה שה"חי" נקרא בשם "חי" על שם זה שבמשך כל זמן קיומו הרי הוא חי ונמצא בתנועה⁹]. מה שאין כן מין (החי וכן מין) המדבר, אינו גדל במשך כל ימי חייו¹⁰, שהרי ישנם ימי הגידול¹¹, ימי העמידה וימי הזקנה.

ונסף לזה ישנה עוד מעלה במין הצומח (אילנות), אשר הגידול התמידי (הנ"ל) הוא באופן הנושא פירות (ובאופן דגילוי כח האיך-סוף¹²) בכל משך זמן הקיום, ואילו במין המדבר, ישנו זמן שבו נפסק כח ההולדה בפועל.

ומפני המעלה והשלימות שבצומח (עץ) ישנה השוואה בין האדם ל"עץ השדה": כיון שהאדם הוא "עולם קטן"¹³, הרי כשם שה"עולם גדול" נחלק לארבעה סוגים, דומם, צומח, חי ומדבר, כך ישנם גם ברוחניות האדם ארבעת סוגים אלו, כולל — מין הצומח¹⁴.

ההוראה למין המדבר — לצמוח גם בימי הזקנה

ואחד הענינים שהוא (המדבר) מקבל מן הצומח הוא הכח לזה שבבעודתו הרוחנית יגדל ויצמח תמיד, הלך וגדל במשך כל ימי

(8) ובה גופא — השלימות היא באילנות (ראה לק"ש חכ"ד שם ע' 117 ובהערה 17).
 (9) ראה לק"ש שם ובהנמקן שם.
 (10) יש לומר ע"ד החסידות: כי אדם הוא אדמה לעליון (יבמות סא, רע"א. עשרה מאמות מאמר אם כל חי ח"ב פל"ג. שלי"ה ג, כ. ב. רסת, ב. שא, ב. ועוד), לאדם העליון — בחי ממכ"ע, שהוא כפיכל במדידה והגבלה, וצמיחה והליכה תמידית שם היא מצד בחי טובה. שהוא למעלה ממדידה והגבלה.
 (11) ראה אמ"ב שער הק"ש פצ"ח.
 (12) ראה אגה"ק ס"ב (קלב, א). לקו"ת שה"ש לט, ד וא"לך. ובארוכה — המשך שמח תשמח תרנ"ז ע' קעו וא"לך. ועוד.
 (13) תנחומא פקודי ג, ח"ז חטי"ט (ק, א). וראה אדר"נ פל"א, ג, קה"ר, ד, חז"א קל"ד, ב, ועוד.
 (14) ראה לעיל הערה 5. ס' הערכים-חכ"ד ח"א ע' אדם ס"ז, וש"נ.

מ"ו בשבט — הצמיחה בעבודת האדם

חייו (הן בימי הגידול, הן בימי העמידה והן בימי הזקנה), כמאמר חז"ל "תלמידי חכמים אין להם מנוחה כ"י שנאמר ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלקים בציון".

ולא רק גידול וצמיחה ביחס לעצמו, אלא באופן שתמיד יהי "נושא פירות" — על ידי לימוד והשפעה לאחרים — והוא "כל המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו"¹⁵ — ועד להשפעה על אומות העולם (אשר גם הם מקבלים השפעה מהאילנות וכללות מין הצומח). ואדרבה — בענין זה (ההשפעה על הזולת) ישנה מעלה בזקן, כיון ש"רוב שנים יודיעו חכמה"¹⁶.

ומזה מובנת ההוראה החמשה עשר בשבט:

על פי הידוע בענין ראש השנה הכללי¹⁷, "ראש" השנה הכולל כל ימי השנה — מובן שכן הוא גם ביחס ל"ראש השנה" לאילנות¹⁸, (בנוגע לענין הצומח ככלל) שהוא "ראש" לעבודה הרוחנית באופן גידול וצמיחה תמידית שתשא פירות במשך כל השנה, היינו שכיום זה מתחיל סדר חדש בעבודה ד"האדם עם השדה" באופן ההליכה מחיל אל חיל ובאופן ד"נושא פירות", להשפיע על הסביבה.

זאת אומרת: בכל ימי השנה צריכה להיות עבודה באופן ד"ילכו מחיל אל חיל" — אבל: א) מראש השנה לאילנות ניהן כח מיוחד לזה, (ב) ועיקר: בראש השנה לאילנות, מדי שנה, נמשך כח חדש לבוא ולהתעלות לדרגא נעלית שלא בערך יותר מאשר בשנה שלפני זה (מה שאין כן העליות שבמשך השנה הם בערך זה לזה).

וכח זה נמשך עד ראש השנה האילנות בשנה הבאה, כאשר מקבלים כח חדש לעלי' שלא בערך בשלב נעלה יותר בעבודה ההליכה מחיל אל חיל ועשיית פירות.

(15) סנהדרין י"ט, ב. הובא בפרש"י עה"פ
 במדבר ג, א.
 (16) ראה ד"ה ארבעה ראשי שנים תשמ"ה.
 (17) ראה לקו"ת נצבים מז, איב. ר"ה נח, איב. עשרת ראש בחולתו. ובכ"מ.
 (18) ראה ד"ה ארבעה ראשי שנים תשמ"ה.

It's name defines it -
 grows - conat
 growth
 Man grows, reaches his pe
 declares

is the
 a new
 growth
 here